

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy a Mgr. Ondřeje Mrákoty v právní věci žalobce: **Ing. J. F.,** zast. Mgr. Antonínem Novákem, advokátem, se sídlem Politických vězňů 359/2, Olomouc, proti žalovanému: **Krajský úřad Olomouckého kraje,** se sídlem Jeremenkova 1191/40a, Olomouc, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě - pobočka v Olomouci ze dne 13. 6. 2017, č. j. 65 A 3/2016 - 42,

takto:

I. Kasační stížnost se zamítá.

II. Žalovanému se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

Odůvodnění:

[1] Žalobce (dále „stěžovatel“) se podanou kasační stížností domáhá zrušení shora označeného usnesení krajského soudu, kterým byl zamítnut jeho návrh na prominutí zmeškání lhůty k zaplacení soudního poplatku ve věci žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 11. 2015, č. j. KUOK 97189/2015, kterým byla zamítnuta jeho odvolání a potvrzena rozhodnutí Magistrátu města Olomouce a) ze dne 25. 3. 2009, č. j. SmOl/ŽP/55/603A/2006/Zv, b) ze dne 25. 3. 2009, č. j. SmOl/ŽP/55/603A/2006/Zv.

[2] Vzhledem k tomu, že stěžovatel nezaplatil soudní poplatek za žalobu, krajský soud jej usnesením ze dne 10. 2. 2016, č. j. 65 A 3/2016 - 12, vyzval k jeho úhradě, k čemuž mu stanovil lhůtu 10 dnů; současně stěžovatele poučil o následcích nesplnění poplatkové povinnosti. Ve stanovené lhůtě stěžovatel poplatek neuhradil, krajský soud proto usnesením ze dne 16. 3. 2016, č. j. 65 A 3/2016 – 18, řízení o žalobě podle § 9 odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích v tehdy platném znění zastavil; usnesení nabylo právní moci dne 18. 3. 2016.

[3] Dne 3. 4. 2016 byla krajskému soudu doručena žádost stěžovatele o prominutí zmeškání lhůty k zaplacení soudního poplatku; v ní namítal, že mu výzva k zaplacení soudního poplatku nebyla doručena řádně do vlastních rukou, ačkoli se jednalo o písemnost důležitého významu. Dále uvedl, že soudní poplatek uhradil bez zbytečného odkladu poté, co se o povinnosti uhradit jej dozvěděl; o existenci usnesení o zastavení řízení se dozvěděl až dne 29. 3. 2016, kdy se vrátil ze služební cesty, má proto za to, že právě toho dne mu bylo usnesení o zastavení řízení doručeno, a to pouhým vhozením do schránky.

[4] Ze záznamu o složení založeném ve spise krajského soudu na č. l. 27a vyplývá, že soudní poplatek stěžovatel uhradil na příslušný bankovní účet Krajského soudu v Ostravě dne 29. 3. 2016.

[5] Jelikož stěžovatel požádal o prominutí lhůty v době (dne 3. 4. 2016), kdy bylo řízení o žalobě již pravomocně zastaveno (dne 18. 3. 2016), krajský soud žádosti o prominutí zmeškání lhůty nevyhověl a zamítl ji. Poukázal na to, že podle § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích, usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku zruší soud, který usnesení vydal, je-li poplatek zaplacen ve věcech správního soudnictví dříve, než usnesení nabylo právní moci, a v ostatních věcech nejpozději do konce lhůty k odvolání proti tomuto usnesení. Nabude-li usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku právní moci, zaniká poplatková povinnost. Jelikož stěžovatel ve věci správního soudnictví zaplatil soudní poplatek až dne 29. 3. 2016, tj. poté, co usnesení o zastavení řízení nabylo právní moci, učinil tak v době, kdy již poplatková povinnost zanikla; soud v souladu s § 10 odst. 1 věty první zákona o soudních poplatcích rozhodl o vrácení zaplaceného soudního poplatku.

[6] Stěžovatel v kasační stížnosti namítá, že krajský soud rozhodl o zamítnutí návrhu na prominutí zmeškání lhůty v rozporu s § 40 odst. 5 s. ř. s., neboť soudní řád správní ani jiný zákon neobsahuje ustanovení, které by stanovilo výslovně, že žádost o prominutí zmeškání lhůty k zaplacení soudního poplatku je nepřípustná, resp., že zmeškání lhůty pro úhradu soudního poplatku nelze v tomto případě prominout, srov. výslovné: „*nestanoví-li zákon jinak...může předseda senátu na žádost.... zmeškání lhůty k provedení úkonu prominout*". Soudy, stejně jako jiné státní orgány jsou vázány zákonem, přičemž výkladem právního předpisu zcela jistě nelze rozšiřovat procesní povinnosti občana, či jej restriktivním způsobem omezovat na jeho právech - zde práva na podání žádosti o zmeškání lhůty a zejména práva na řádné posouzení důvodů jeho žádosti na prominutí zmeškání lhůty. Pokud se tedy krajský soud nijak nezabýval důvody žádosti stěžovatele ohledně prominutí zmeškání lhůty, porušil tím právo stěžovatele na spravedlivý proces dle čl. 36 Listiny základních práva svobod. Nehledě již ke skutečnosti, že úvahy o které se krajský soud opírá (výklad dle kterého zákon nepočítá s obživnutím skončeného řízení na základě žádosti o prominutí zmeškání lhůty), jsou v rozporu se zákonem, resp., doslovným výkladem zákona, neboť zákon (s. ř. s.) jednoznačně počítá s tím, že žádost o prominutí zmeškání lhůty lze podat ve všech případech, kdy zákon výslovně nestanoví opak. Je pak zcela nepřípustné a v rozporu s principem rozhodování v souladu se zákonem, krátit

občana na jeho procesních právech účelovým vymýšlením dalších důvodů, kdy žádost o prominutí zmeškání lhůty nelze podat. Proto stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud usnesení krajského soudu zrušil.

[7] Nejvyšší správní soud po konstatování včasnosti kasační stížnosti, jakož i splnění ostatních podmínek řízení, přezkoumal kasační stížností napadené usnesení krajského soudu v rozsahu a z důvodů stěžovatelem uplatněných (§109 odst. 3 s. ř. s.), zkoumal současně, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by bylo povinen přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.).

[8] Kasační stížnost není důvodná

[9] Nejvyšší správní soud předesílá, že povinnost zaplatit soudní poplatek za řízení má žalobce již při podání žaloby a splnění poplatkové povinnosti není vázáno na výzvu soudu [§ 4 odst. 1 písm. a), § 7 odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích v tehdy platném znění]. Nebyl-li poplatek za řízení splatný podáním návrhu na zahájení řízení, zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí. Po marném uplynutí lhůty soud řízení zastaví. Tak se také v daném případě stalo.

[10] Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 17. 5. 2012, č. j. 7 As 69/2012 - 20, na který krajský soud případně odkázal, dovodil, že soudní řád správní typy lhůt výslovně nedefinuje a není důvodu přiznávat jim jiný charakter a význam, než je tomu podle o. s. ř. Ten rozlišuje lhůtu soudcovskou a lhůtu zákonnou (§ 57); lhůta k zaplacení soudního poplatku je lhůtou soudcovskou. Podle § 40 odst. 5 s. ř. s. *„nestanoví-li zákon jinak, může předseda senátu z vážných omluvitelných důvodů na žádost zmeškání lhůty k provedení úkonu prominout. Žádost je třeba podat do dvou týdnů po odpadnutí překážky a je třeba s ní spojit zmeškaný úkon. Lhůtu určenou soudem může obdobně předseda senátu také prodloužit.“* Ze znění tohoto ustanovení plyne, že u lhůty soudcovské je možné jak její prodloužení, tak i prominutí zmeškání. Prominutí zmeškání lhůty ovšem přichází logicky v úvahu jen tam, kde dosud běží řízení, v němž měl být úkon proveden, ledaže by i po skončení řízení mohlo prominutí zmeškání lhůty a dodatečně učiněný vést k „obživnutí“ již skončeného řízení.

[11] Zákon o soudních poplatcích ve znění rozhodném pro posuzovanou věc (do 29. 9. 2017) u nezaplacení soudního poplatku stanovil specifický postup, který de facto vylučoval použití ustanovení o možnosti prominutí zmeškání lhůty k úkonu dle § 40 odst. 5 věta první a druhá s. ř. s.; tedy *stanovil jinak* (nikoli opak, jak se mylně domnívá stěžovatel). Ustanovení § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích, jakožto *lex specialis* ve vztahu k § 40 odst. 5 s. ř. s. totiž vylučuje a modifikuje aplikovatelnost § 40 odst. 5 s. ř. s., jehož se stěžovatel dovolává. Podle tehdy platného § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích zaplacení soudního poplatku i po vydání rozhodnutí o zastavení řízení bylo přípustné. Ve věcech správního soudnictví však dodatečné zaplacení poplatku bylo časově omezeno tak, že poplatek musel být zaplacen dříve, než usnesení o zastavení řízení nabylo

právní moci; poté bylo usnesení o zastavení řízení zrušeno a v řízení o návrhu ve věci samé mohlo být pokračováno. V případě stěžovatele tomu tak však nebylo. Rozhodnutí o zastavení řízení nabylo právní moci 18. 3. 2016; přitom nejpozději v tento den nebyl poplatek uhrazen. Řízení o žalobě tedy bylo již pravomocně skončeno, a tím i ze zákona poplatková povinnost zanikla. Krajský soud proto nemohl přihlížet k důvodům, pro které byla lhůta zmeškána, když vyhovění žádosti bylo ze zákona vyloučeno, neboť řízení bylo pravomocně ukončeno a zákonná úprava neumožňovala žádné „znovuotevření“ či „obživnutí“ již ukončeného řízení jinak, než za výše uvedených podmínek, které však stěžovatel nesplnil, neboť soudní poplatek uhradil až poté, kdy usnesení o zastavení řízení nabylo právní moci.

[12] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že krajský soud rozhodl v souladu se zákonem a v řízení neshledal vady namítané v kasační stížnosti. Proto kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.)

[13] O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl ve věci úspěšný, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení; žalovanému žádné náklady v řízení o kasační stížnosti nevznikly, proto mu soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. června 2018

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu